

staly, odkazuje na publikace, které by jinak mnohdy zůstaly zapadlé a nepovšimnuté, a mimo to má možnost připojení k zákonu o soukr. zam. i takové normy, které tvoří jeho nezbytnou součást, avšak vznikly až po něm, na př. předpisy zákona na obranu státu č. 131/36, vl. nař. o závaznosti kolektivních smluv č. 141/37, zák. o branné výchově č. 184/37, zákona o opatřeních proti zastavování továrních závodů a hromadném propouštění č. 253/37. Zpracování jest velmi výstižné, velmi stručné a odka-

zy na judikaturu jsou uvedeny jen v rámci výkladu, nikoli, jak bývá obvykle, citováním právních vět pod čarou, a pokud letmo bylo možno srovnati, jsou tyto odkazy velmi úplné. Autor neobává se pronášení na mnoha místech ani vlastní názory, které jsou jako takové také čtenáři zřejmé. Teoretické úvahy autor ze svého výkladu úplně vymýtil, čímž dosáhl značné srozumitelnosti a přípustnosti svých výkladů, především však skutečně praktické použitelnosti. Pužman.

Po časopisech.

President dr. Hácha a nejvyšší správní soud.

Denní tisk přinesl zkomoleně proslov druhého presidenta nejv. správního soudu dra E. Zeise, jímž se loučil s prvním presidentem drem Háchou; proto uveřejňujeme tento významný proslov v přesném znění:

Pane presidente!

Prokázal jste nám čest přišed ještě jednou mezi nás, abyste se s námi rozloučil.

Shromáždili jsme se s dvojakými city.

Upřímnou radostí naplňuje nás, že jste to právě Vy, který byl povolán v čelo našeho státu, osobnost tak povznesená a mohutná, která svým vysokým inženýrem, vzácnou objektivností a ušlechtilostí myslí poskytuje plnou záruku, že tento nešťastný stát — pokud je to vůbec v moci jednotlivce — vyvede ze zmatků, do nichž upadl. Volba Vaše, uvítaná s uspokojením a radostí celou naší soudnou veřejností, byla jasným paprskem slunečním, který po dlouhé době prosvítl opět jednu chmurňami mlhami, v nichž se potácíme, a naplnil nás radostnou nadějí na jasnější budoucnost.

Do těchto pocitů radostných padá však pocit zármutku, ba bolesti, že vás ztrácíme z našeho kruhu. Téměř 14 let byl jste naším představeným, zastáncem a ochráncem, vždy tak shovívavým, laskavým a milým, že sotva možno naléztí druhého. Ale ještě nad to: již od počátků tohoto soudu byl jste naším duševním vůdcem a rádcem, který mohutnými liniemi rýsoval hlavní cesty judikatury našeho soudu, který dovedl vždy, v každém případě naléztí to skryté zlaté zrunko práva, a který nás učil, jak konati právo, aby byla konána spravedlnost. Svou markatní osob-

ností vtiskl jste našemu soudu onen ráz, který mu zjednal obecnou důvěru a vážnost.

A byl-li jste nám vůdcem a vzorem po celou tu dobu, dal jste nám nejkrásnější příklad svým posledním činem. Nedbaje osobních zájmů a tužeb, nedbaje náklonností, které Vás táhly do klidu a ticha vědecké práce, poslechl jste vůle národa a dal jste se obětavě do služeb jeho na místě nejvíce exponovaném a v době právě nejbolestlivější.

Pane presidente, loučíme se s Vámi s bolestí.

Přijměte, prosím, vroucí, hluboký náš dík za všechno, co jste učinil pro náš soud a pro nás. Buďte ubezpečen, že odkaz, který nám zůstavujete, budeme svědomitě stříci, a vynasnažíme se, abychom tuto záštitu práva nám svěřenou zachovali nedotčenu. Kéž je Vám osud přívinniv i ve vašem novém úřadě a dopřeje Vám, abyste náš nešťastný stát vyvedl z nynějšího chaosu do šťastnější budoucnosti, která by i Vám osobně přinesla klid a plné uspokojení z vykonaného životního díla.

Pane presidente, buďte zdrav!

Dr. Hácha a pracovní právo.

Dr. Bohuslav Stuchlý, sekretář nejv. správ. soudu, uveřejnil v Pražských novinách ze dne 1. XII. 1938 článek: »Dr. Emil Hácha — jeho poměr k otázkám pracovního práva«, z něhož uvádíme:

»Není náhodou, že pracovní právo se stalo Dr. Emilu Háchovi polem přebohaté působnosti.

Sociální původ, rodiště v chudém jihočeském kraji, katolická tradice účinného křesťanství v rodině, mládí a mužná léta prožitá v době vývoje a největšího roz-

machu socialismu, byly patrně momenty, jež vyvolaly v něm opravdové pochopení pro sociální otázku vůbec, a v jeho životním povolání pro otázku právní úpravy pracovního poměru...

Dr. Emil Hácha nejen ve svých teoretických studiích, ale i soustavným působením jako předseda v senátech zasahoval svým geniálním způsobem do rozhodující činnosti soudu v otázkách pracovního práva od jich prvopočátku a je v mnoha směrech skutečným tvůrcem judikatury. Jeho vliv se vyznačoval hlubokým porozuměním duchu a smyslu zákona spolu s mimořádnou schopností pronikavě předvídati vývoj pracovního práva. Ve vývoji judikatury nejvyššího správního soudu bylo možno jíti směrem odpovídajícím tradičnímu názoru na pracovní poměr, t. j. ponechání úpravy těchto otázek sféře soukromoprávní a s tohoto hlediska vykládati i další zákony dotýkající se pracovního poměru. Naproti druhý směr zastával názor, svědčící ve prospěch výkladu, že závodní organizace zaměstnancké a celý soubor otázek z jejich podnětu vzniklých se pohybují na poli veřejného práva. Tento směr, jenž nesl s sebou velmi příznivé důsledky pro ochranu zaměstnanců, našel v Dr. Emilu Háchovi zastánce. Činnost nejvyššího správního soudu byla přiměřeně uznávána zaměstnančeskými organizacemi, čehož zevním výrazem vedle uznání tiskem bývala pravidelná část jejich zástupců při ústních líčeních, v nichž zpravidla první prezident Dr. Hácha předsedal. Tím vším bylo dosaženo toho, že naše zákonná ustanovení, jímž Hácha vytýká zejména nejasnost ve výrazu a polovičitost v úmyslech se vůbec stala platným instrumentem ochrany zaměstnanců.

Ve své skvělé studii o závodních organizacích ve Slovníku veřejného práva československého z r. 1932 se dotýká nedostatků příslušných našich forem, a vysvětluje jich příčiny. Uvažuje tam: »...praxe bývá následkem neurčitosti a vadné techniky zákonných předpisů často postavena před otázky téměř neřešitelné, a výsledky, k nimž dospívá, nemohou býti veskrze uspokojivé. V pochybnostech nezůstává než vycházeti jako skutečnosti, že soukromopodnikatelský princip zůstal za vedení závodních zastupitelstev nedotčen, z čehož arci plynou důsledky, jež zaměstnanectvo může pociťovati jako zklamání naději do této instituce vkládaných«. Jsou to nejen slova kritiky, nýbrž i výraz porozumění, že tyto normy znamenají nutné nastoupení cesty k novému chápání a uspořádání pracovního řádu. Dne za tímto tato cesta byla nastoupena, dnes již nikdo nepochybuje. Zbývá nyní jen důsledný pochod po ní k spravedlivému a státu zdravému ukončení tohoto

procesu. A zde osobnost nového presidenta republiky dává nejvyšší záruku šťastného výsledku.«

Pracovní smlouva řidičů z povolání.

Poslední číslo III. roč. »Aktualit čsl. práva automobilového«, jímž tento dobrý speciální časopis zaniká, přineslo článek vrch. r. Dra C i k h a r t a »O pracovní smlouvě řidičů z povolání«, z něhož uvádíme:

»Pracovní smlouva řidičů z povolání zakládá se na ustanoveních obč. zákona a dále zákona o 8hod. pracovní době a konečně na § 114 vládního nařízení č. 203/1935, vydaného ku provádění zákona o jízdě motorovými vozidly č. 81/1935.

Řidič automobilů zásadně bere na sebe vykonávatí všechny práce spojené předem s obsluhou automobilu. Sem patří povinnosti řidiče uložené již zákonem č. 81/1935 a vládním nařízením č. 203/35 každému řidiči, tedy i majiteli auta.

Podle § 109 nařízení č. 203/1935 je každý řidič povinen před použitím motorového vozidla k jízdě se přesvědčiti, že všechny důležité součástky vozidla jsou v pořádku. Tato povinnost ovšem tím více se ukládá řidiči najatému, kterému zaměstnavatel vozidlo svěřil.

Řidič jest dále povinen udržovati svěřený vůz v čistotě a v nejlépeším pořádku a před škodou jej chrániti. Řidič musí dbáti toho, aby v garáži, ve které jest vozidlo uschováno, nestala se na vozidle žádná škoda. Z toho důvodu ukládají někteří zaměstnavatelé do pracovní smlouvy řidičů závazek, že se postarají o to, aby v garáži se nekouřilo, aby zde nebyly pohozeny hořlavé látky, které by mohly i při malé neopatrnosti způsobiti oheň, a aby garáž byla vždy řádně uzamykána. Pokud jde o povinnosti řidiče z povolání při jízdě, tu musí řidič z povolání zachovávatí předpisy, jak jsou nařízeny zákonem č. 81/1935 v oddílu 7. (Bezpečnostní předpisy pro jízdu motorovými vozidly) v §§ 38—44 a dále v §§ 106—118 prováděcího nařízení. Sem však také patří předpisy řádu silniční policie i předpisy uličního a jízdního řádu pro hlavní město Prahu...

V podnicích živnostenského řádu podrobených nebo po živnostenskou provozovaných nesmí skutečná pracovní doba zaměstnanců trvati déle než 8 hodin ve 24 hod. nebo nejvýše 48 hodin týdně. V rámci 48hodinné pracovní doby týdně je možno stanoviti délku pracovní doby libovolně dohodou zaměstnavatele se zaměstnanci. Může tedy denní pracovní do-

ba býti delší, aniž by byla prací přes čas, jen když celková týdenní doba pracovní nepřesahuje 48 hodin. Další jest ustanovení § 114 nařízení č. 203 z r. 1935, v kterém jsou zejména stanoveny přestávky v práci, že nejdéle po pěti hodinách nepřetržité práce musí se poskytnouti řidiči přestávka aspoň $\frac{1}{4}$ hodiny; nejdéle po 3 hodinách nepřetržitého řízení motorového vozidla odpočinek 10—15 minut. Do pracovní doby se započítávají všechny úkony spojené se řízením, ošetřováním a udržováním vozidel, rovněž tak pracovní úkony určené zvláštními příkazy.

U řidiče najatého k osobním službám zaměstnavatele může býti prodloužena pravidelná pracovní doba až na 12 hodin denně. Hodiny, které převyšují 48 hodin týdně, nejsou pro ně prací přes čas a nemusí se za ně zvláště platiti. Noční

práce těchto zaměstnanců, najatých k osobním službám, je dovolena jen výjimečně, jde-li jen o případy ojedinělé, nepravidelně se vyskytující. Tato noční práce nemusí býti zvláště odměňována (srovnej rozhodnutí sbírky Vážný č. 10.076).

Pokud jde o nedělní klid těchto řidičů najatých k osobním službám, mají tito míti aspoň jednou týdně nerušený klid 18 hodin, který má zpravidla připadnouti na neděli. Je-li třeba pracovati v neděli, musí se zaměstnanci poskytnouti náhradní odpočinek všedního dne...

V ý p o v e d n í l h ŭ t y zákonné jsou uvedené v § 1159 a), b), c) obč. z. Pravidelná výpovědní lhůta jest při smlouvě řídičské 14denní, když nebyla touto smlouvou od počátku určená do doby kratší, nebo případně delší; v těchto případech ovšem končí služební poměr projitím doby.

Z právní praxe.

Omezení při změnách pozemkového majetku v sudetském území.

Podobně jako u nás platí vl. nař. č. 218/38, stejně tak byla v sudetském území zavedena obdobná omezení, což jest pro nás důležitě zejména proto, poněvadž celá řada vlastníků sudetoněmeckých nemovitostí jest nyní na našem území. Jak z níže citovaného textu příslušného předpisu jest zřejmo, rozhoduje jen doba zápisu v pozemkových knihách, nikoli tedy doba, kdy příslušná smlouva byla uzavřena. Byly časté případy, že ještě před okupací došlo k platně uzavřené smlouvě, pro nedostatek soudního personálu však v době mobilisace nebyly zápisy v pozemkových knihách ještě provedeny a celý osud právního jednání nyní závisí na schválení říšskoněmeckými úřady. V takových případech bude nutno zkoumati i intertemporární účinnost níže citované normy, zejména s ohledem na to, kterým dnem pro to které místo předpis začal působiti a s ohledem na případná ujednání o přechodu nebezpečí s jedné smluvní strany

na druhou smluvní stranu (§§ 1048 a 1051 obč. zák.).

A n o r d n u n g

über den Grundstücksverkehr in den sudetendeutschen Gebieten

z 13. října 1938.

V dohodě s říšským ministrem pro výživu a zemědělství, říšským ministrem spravedlnosti a říšským ministrem vnitra nařizují pro sudetoněmecká území toto:

§ 1. (1) Převod vlastnictví k nemovitosti, zřízení věcného práva, které opravňuje k používání výtěžků nemovitosti, jakož i každé ujednání, které se týká používání výtěžků, správy nebo závazku k převlastnění nemovitosti, potřebuje k účinnosti, aby bylo schváleno příslušným úřadem (schvalovacím úřadem). Zřízení podílů nemovitostních podléhá týmž omezením. Za podíl na nemovitosti jest pokládati také podíl na dědictví, k němuž náleží nemovitost.

(2) Bylo-li schváleno obligacní právní jednání (Verpflichtungsgeschäft), pokládá se schválení za uděleno také pro soluční právní jednání (Erfüllungsgeschäft) odpovídající tomuto obligacnímu právnímu jednání.

3) Schválení může býti uděleno také s podmínkami (unter Auflagen).

§ 2. Schvalovacím úřadem jest okresní hejtman. V městech, které nepatří k žádnému politickému okresu, jest jím namísto